

PERFORMANS GÖREVİ

- Programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, araştırma gibi öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinimsel becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmalar.
- Öğretmen rehberliğinde yapılır.

Performans Görevi Nasıl Olmalı?

- Performans görevleri öğretmen gözetiminde verilmelidir.
- Araştırma ve veri toplama hazırlıkları sınıf dışında gerçekleştirilebilir.
- Ürünü oluşturma ve sonuçlandırma aşamaları sınıf içinde gerçekleştirilmelidir.
- Öğrencinin performans görevini yaparken sergilediği performans, öğretmen tarafından gözlenebildiğinden süreç daha sağlıklı değerlendirilir.

Performans Görevi için yapılabilecek çalışmalar

- Deney yapma
- Önceden hazırladığı malzemelerle sınıf içinde bir ürün (poster, resim, el işi, vb.) ortaya koyma
- Sınıf içinde kompozisyon, öykü, şiir vb. yazma
- Yaptığı araştırmayı (röportaj, anket, gözlem, vb.) sınıf içinde sunma

PROJELER

- Öğrencilerin ilgi duydukları bir konuda ya da alanda, inceleme, araştırma, yorumlama, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları amacıyla bireysel ya da grup olarak gerçekleştirdikleri, ve yazılı ya da çeşitli yollarla sundukları, performans görevlerine göre daha uzun süreli, etkinliklerdir.

Proje hazırlamada yapılabilecek çalışmalar

- Koleksiyon oluşturma ve sınıflama (böcek, taş, yaprak, fotoğraf vb.)
- Gözlem yapma (çevre kirliliği, su kaynaklarının kullanımı, bitki ve hayvanların yaşam süreçlerinin çeşitli açılardan gözlenmesi vb.)
- Röportaj (Aile bireyleri, akrabalar, belli mesleklerdeki insanlar, gaziler, yerel yöneticiler vb.)
- Tasarımlar (teknolojik icatlar, prototipler, maketler vb.)
- Planlar ya da öneriler (gezi planı, mesleki öneri)
- Yaratıcı drama (tiyatro, gösteri, vb.)
- Yardım amaçlı çalışmalar (yaşlılara yardım, sokak çocukları ile ilgili çalışmalar vb.)

Tüm çalışmalar raporlaştırılarak sunulur.

PROJE ÖRNEĞİ: Aspirinin fasulyenin büyümesine etkisi

- Ders: Fen Bilgisi

- Problem: Söylendiği gibi, aspirin bitkilerin büyümesine katkı sağlıyor mu? Sağlıyorsa, uygun miktar ne olmalıdır?
- Kazanımlar: Söylentileri sorgulama, bilimsel yanıtlar arama, eleştirel düşünme, probleme çözüm üretme...
- Planlama:
 - * Soruna çözüm üretmek için ne yapmak gerekir?
 - * Hangi davranışlar kazanılacak?
 - * Süre nasıl planlanacak?
 - * Hangi araç-gereçler gerekli? ...
- Soruna yanıt bulmak için yapılacak ölçümler
- Kendi performanslarının değerlendirilmesi
 - * İşlemler: Belirledikleri zaman çizelgesine uydular mı? Belirledikleri işlemleri aksatmadan yaptılar mı?
 - * Belirlenen kazanımlardan ne kadarına ulaştılar?
 - * (Grup çalışması ise) belirlenen işbölümüne uydular mı? vb.
- Süreç izleme ve değerlendirme: Buradaki kazanımlara ve sürece ilişkin bir Kontrol Listesi veya Dereceleme Ölçeği geliştirilmesi (duyuşsal özellikler de dahil)
 - * Kontrol Listesi: Etkinliğin yapılma aşamalarının (belirlenerek) KONTROL EDİLMESİ
 - * Dereceleme Ölçeği: Nedeni söyleyebilme, sonucu yorumlayabilme... DERECELENMESİ

Projeler nasıl olmalı?

- Öğrencilerin sorunları ve ilgileri çerçevesinde seçilmeli
- Öğretmen, işbirliği ve rehber rolü üstlenmeli
- Öğrenci ürünleri üzerine odaklanmalı
- Öğrencileri yaratıcı, estetik ve bilgi yönünden zengin ürünler geliştirmeye teşvik etmeli
- Bulgular öğretmen ve sınıfın ötesinde bir izleyici grupla paylaşılmalı

Performans Görevlerinin ve Projelerin Olumlu Yanları

- Öğrencilerin problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılık ve araştırma becerilerini geliştirir.
- Sosyal becerileri geliştirir
- Bağımsız çalışma/düşünme becerilerini geliştirir
- Öz güveni ve özsaygıyı artırır
- Öz disiplini artırır, sorumluluk duygusunu geliştirir
- Kişisel yetenek ve ilgilerin keşfedilmesine yardımcı olur
- Akademik standartlara ve amaçlara yöneltir
- Disiplinler arası bağlantılar kurmayı sağlar
- Konunun derinlemesine incelenmesine olanak sağlar
- Çalışma alışkanlıklarını geliştirir
- Öğrenme sürecini hızlandırır ve zenginleştirir
- Öğrenileni pekiştirir; öğrenme güçlüğü çeken çocuklara destek sağlar
- Zamanı doğru kullanmayı öğretir
- Akademik başarıyı artırır
- Öğrenmenin okul dışında da gerçekleştiğini öğretir
- Velileri çocuklarıyla ilgili olmaya ve sürece katılmaya teşvik eder

- Teknolojiyi kullanma fırsatı sağlar; yeni materyalleri öğrenmeye yardımcı olur

Performans Görevlerinin ve Projelerin Uygulanmasında Karşılaşılan sorunlar

- Öğretmenlerin yeterince rehberlik yapmaması
- Kullanılacak malzemelerin maliyeti
- Performans görevlerinin internet üzerinden hazır olarak elde edilmesi
- Öğrenci katkısının az olması
- İçerik yerine biçimin ön plana çıkması
- Zaman alıcı olması
- Çalışmaları velilerin yapması

Performans Görevlerinin ve Projelerin Uygulanmasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Performans görevlerinin ve projelerin öğrenci düzeyine uygun olması,
- Performans görevlerinin ve projelerin belirlenmesinde okulun bulunduğu çevrenin dikkate alınması,
- Velileri masrafa zorlayacak performans görevlerinin ve projelerin verilmemesi
- Performans görevlerinin ve projelerin öğrencilerin ilgilerine ve öğrenme ihtiyaçlarına/eksikliklerine yönelik olarak belirlenmesi

ÖĞRENCİ GELİŞİM (SEÇKİ) DOSYALARI

■ Bir veya birkaç ders için öğrencinin kendisi tarafından belirlenen hedefler doğrultusunda yaptığı uygulamalar ve diğer çalışmalar arasından seçtiği veya tüm çalışmalarının toplandığı, öğrencinin kendi gelişimini, öğretmen ve velinin de öğrencinin gelişimini izlemesine ve değerlendirmesine olanak sağlayan dosyalar.

Öğrenci gelişim (seçki) dosyalarının yararları

- Planlı ve titiz çalışma alışkanlığı
- Öğrencinin kendi gelişimini izlemesi
- Öğretmenin ve velinin, öğrencinin hem gelişim sürecini hem de ortaya koyduğu ürünleri inceleyebilmesi
- Öğrencinin kendi koyduğu hedeflere ulaşp ulaşamadığının denetlenmesi
- İlgi ve yeteneklerin keşfi
- Ailelerin sürece katılımının sağlanması
- Sorumluluk bilinci

Öğrenci seçki dosyalarında neler yer alabilir?

- Kapak sayfası (Öğrenci kimlik bilgileri, öğretim yılı, ders isimleri)
- Her ders için öğrencinin belirlediği hedeflerin yer aldığı sayfa
- İçindekiler sayfası
- Seçilmiş ürünler söz konusuysa, seçilen ürünlerin seçilme gerekçesi ve ürünün içeriği
- Veli, öğretmen ve öğrencinin değerlendirme yazıları

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin kazanımları edinme süreçlerinin ve ürünlerinin ölçülüp değerlendirilmesi.

Performansın Ölçülmesinde Kullanılan Araçlar

- ⊕ Testler (ÇS, KC, AU, E, DY)
- ⊕ Kontrol Listeleri
- ⊕ Dereceleme Ölçekleri

(Ölçülen özelliğin *ölçülebilirlik düzeyine/yapısına* ve *amaca uygunluk*)

Değerlendirmeyi kim yapacak?

- Öğretmenin öğrenciyi değerlendirmesi
- Öz değerlendirme
- Akran değerlendirme
- Öğrencinin öğretmeni değerlendirmesi
- Velinin öğrenciyi değerlendirmesi
- Velinin öğretmeni değerlendirmesi

Öz değerlendirme

- Bireyin kendi kendisini duygu, düşünce ve davranış açısından ne olduğu, yaptıkları (sahip oldukları) ve yapacakları (sahip olacakları) açısından irdelemesi.
- Farkındalığı artırır, özeleştirme yapmayı kazandırır, gerçeği kabullenme düzeyini artırır.
- Bir proje için de olabilir, bir ünite veya dönem için de olabilir.
- Açık uçlu sorular sorularak (sayı az ise) veya kontrol listeleri ve dereceleme ölçekleri ile yapılabilir.

Akran değerlendirme

- Bireyin, özellikle grup çalışmalarında (veya sınıfın bir bireyi olarak etkinlik sunan) arkadaşlarını önceden belirlenmiş ölçütleri içeren dereceleme ölçekleriyle değerlendirmesi: Bilişsel, duyuşsal ve davranışsal.
- Hakça davranmayı öğrenmeyi ve sorumluluk alabilmeyi kazandırır.
- Tek bir etkinlik için veya etkinliklerin geneli için yapılabilir.
- Kontrol listeleri ve dereceleme ölçekleri kullanılabilir.

Kontrol Listeleri ve Dereceleme Ölçekleri

Öğrencinin performansı hakkında değerlendirme yapmak amacıyla hazırlanırlar. Kontrol listeleri, öğrencinin ilgili performansına ilişkin gözlenmesi beklenen davranışların varlığını/yokluğunu belirlemeye yönelik olarak hazırlanır. Değerlendirmenin hızlı bir şekilde yapılması gerektiğinde (etkinliğin anlık gerçekleştiği durumlarda) kullanılması önerilir. Dereceleme ölçekleri, öğrencinin ilgili performansına ilişkin gözlenmesi beklenen davranışların gösterilmesi sıklığını/yoğunluğunu dikkate alır. Dereceleme ölçeği kontrol listesine indirgenebilir, ancak ölçme işleminin duyarlılığı azalır.

Kontrol Listeleri ve Dereceleme Ölçeklerinin Geliştirilmesi

- *Ölçülecek davranışların açık bir biçimde tanımlanması ve bu tanıma uygun davranışsal göstergelerin belirlenerek yazılması*
 - ⊕ *Tepki kategorilerinin sayısının belirlenmesi*
 - ⊕ *Tepki kategorilerinde kullanılan ifadelerin ölçülen davranışlarla uyumlu olması*
 - ⊕ *Ölçeğin düzenlenmesi ile ilgili dikkat edilmesi gerekenler*
 - ⊕ *Tutum ve kişilik özelliklerinin ölçülmesinde olumlu ve olumsuz ifadelere yer verilmesi*
 - ⊕ *İfadelerin açık ve anlaşılır yazılması*
- *Ölçülecek davranışlara uygun puanlamanın belirlenmesi*
- *Kapsamın örneklenmesi ve ana-alt ölçüt davranışların kapsayıcılığının irdelenmesi*
- *Puanlayıcı güvenilirliği*
- *Amaca uygunluk (geçerlik)*
- *Performansın yeterliğinin kabul edilmesi için minimum ölçütün (kesme puanı) belirlenmesi*

Konuşma Becerisi Gözlem Formu

	Evet	Hayır
Konuşmaya hazırlık yaptı		
Konuya uygun bir giriş yaptı		
Konuşmanın amacını belirtti		
Düşüncelerini organize bir biçimde ifade etti		
Düşüncelerini akıcı bir dille ifade etti		
Konuşma hızını ayarladı		
...		

Kontrol listesini, kapsam, ölçülebilirlik, ölçme düzeyleri ve etiketleri vb. açısından inceleme
Konuşmaya hazırlık yaptı: konuşmaya hazırlık yapmanın davranışsal göstergeleri nelerdir?
(Ön hazırlık, mikrofonu ayarlamak, gırtlığını ayarlamak, nefesini ayarlamak??)

Çeşitli Dereceleme Ölçekleri

Hiç sosyal değil

1

2

3

4

Çok sosyal

5

Pasif

1

2

3

4

Aktif

5

Çok güzel

5

Güzel

4

Ne güzel ne kötü

3

Kötü

2

Çok Kötü

1

Her zaman 1 Genellikle 2 Bazen 3 Hiçbir zaman 4

Kaba 1 2 3 4 5 6 Nazik 7

Bencil -3 -2 -1 0 1 2 Paylaşımçı 3

Tamamen Katılıyorum () () () () Hiç Katılmıyorum ()

Tamamen Uygun 5 Uygun 4 Kararsızım 3 Uygun Değil 2 Hiç Uygun Değil 1

Konunun özgünlüğü			
1 Hiç özgün değil, başka yerden taklit	2 Bir başkasının konusu, fakat kendisi de biraz değişiklik yapmış	3 Bir başkasından esinlenmiş, fakat büyük kısmını kendisi üretmiş	4 Konuyu tümüyle kendisi üretmiş, özgün
Konunun sunumu			
1 Tümüyle metinden okuyor	2 Metne bağlı kalmakla birlikte, serbest cümleler de kuruyor	3 Metne bağlı kalmadan akıcı bir şekilde sunuyor, ama görsel malzeme yok	4 Akıcı bir şekilde ve görsel malzemelerle destekleyerek sunuyor

Öğrencinin Grup İçinde Çalışmasını Değerlendirme Ölçeği

	Hiçbir zaman	Bazen	Genellikle	Katılıyorum	Her zaman
Grup üyelerinin düşüncelerini dinler					
Grup üleriyle düşüncelerini paylaşır					
Grup içerisinde işbölümüne katılır					
Grup içerisinde sorumluluk üstlenir					
Grup çalışmalarına katılmaya isteklidir					
Grup çalışmasına takım elbiseyle gelir					

Dereceleme ölçeğini, kapsam, ölçülebilirlik, ölçme düzeyleri ve etiketleri vb. açısından inceleme:

Grup üyelerinin düşünceleri dinlenir mi? Grup üyelerinin düşüncelerini dinlemenin göstergeleri nelerdir? Grup etkinliğine takım elbiseyle gelmek önemli bir gösterge midir? “Katılıyorum” etiketi uygun mudur?

Grup Çalışmasında Yer Alma Öz Değerlendirme Formu

	Her zaman	Genellikle	Bazen	Hiçbir zaman
Bir grup üyesi olarak;				
Diğer üyelerin düşüncelerini dinlerim				
Diğer üyelerle düşüncelerimi paylaşırım				
Grup içerisinde işbölümüne katılırım				
Grup içerisinde sorumluluk üstlenirim				
Grup çalışmalarına katılmaya istekliyimdir				
Arkadaşım işbölümüne katıldı				

Öz değerlendirme formunu, kapsam, ölçülebilirlik, ölçme düzeyleri ve etiketleri vb. açısından inceleme

Diğer üyelerle düşüncelerini paylaşmanın göstergeleri nelerdir? “Arkadaşım işbölümüne katıldı” ifadesi öz değerlendirme formunda yer alır mı? İfadenin dil bilgisi, gramer açısından diğer ifadelerle uyumu nedir?

Grup Çalışması- Akran Değerlendirme Formu

	Her zaman	Genellikle	Bazen	Hiçbir zaman
Grupta yer alan adlı arkadaşım;				

Grup üyelerinin düşüncelerini dinledi				
Grup üyeleriyle düşüncelerini paylaştı				
Grup içerisinde işbölümüne katıldı				
Grup içerisinde sorumluluk üstlendi				
Üstlendiği sorumlulukları yerine getirdi				
Grup çalışmalarına katılmaya istekli davrandı				
Bilgi kaynaklarını grup üyeleriyle paylaştı				
...				

Akran değerlendirme formunu, kapsam, ölçülebilirlik, ölçme düzeyleri ve etiketleri vb. açısından inceleme

Grup içerisinde sorumluluk üstlenmenin göstergeleri nelerdir?

PUANLAMA

Puan, bir özelliği yoklayan bir ölçek maddesi (birim) veya parçasına (seçenek) veya bir görevler takımını veya bir ürünü oluşturan parçaya, o özelliğin bulunuşluk düzeyi ve önemine (katkısına) bağlı olarak biçilen değer.

- * *Madde Puanlama*: İkili ve Çoklu
- * *Ürün ve/veya Parçalarını Puanlama*: Ayrıntılı (analitik) ve Toptan-bütüncül (holistic)
- * İster süreç ister sonuç değerlendirme yapılsın, ölçme aracı testler, kontrol listesi ya da dereceleme ölçeği olabilir; puanlama, analitik ya da holistik biçimde olabilir.

Değerlendirme sürecinde görülebilecek hatalar

- * Değerlendiriciden Kaynaklanan
 - ✗ Halo etkisi
 - ✗ Öznellik hatası
 - ✗ Tanımama hatası
 - ✗ Zıtlık hatası
 - ✗ Karşılaştırma hatası
 - ✗ Önyargı
 - ✗ Abartma veya yumuşatma hatası
 - ✗ Sabit tepki hatası
 - ✗ Bellek etkisi

Değerlendirme sürecinde görülebilecek hatalar

Azaltmak için neler yapılabilir?

- ♦ Değerlendiricilerin eğitilmesi
- ♦ Birden çok değerlendirici kullanılması
- ♦ Uyumu yüksek değerlendiricilerin kullanılması
- ♦ Değerlendirme ölçeklerinin kullanılması
- ♦ Puanlamanın olabildiğince ayrıntılı (analitik) yapılması
- ♦ Davranışsal ölçütlerin somutlaştırılması

Değerlendirme sürecinde görülebilecek hatalar

- * Değerlendirilenden Kaynaklanan
 - ✗ Değerlendirilme kaygısı
 - ✗ Seçilememe (geçememe) kaygısı
 - ✗ Sosyal arzu edilebilirlik
 - ✗ Yanlış bilgi verme

Eksiklikler, Sorunlar, Öneriler

Ölçme Araçlarının Geliştirilmesinde Sorunlar, Öneriler

- Ölçme araçları öğretmen tarafından tek başına mı geliştirilecek?
- Öğretmen, başkaları tarafından geliştirilen (!) ölçme araçlarını mı kullanacak?
- Okul, il veya ilçe düzeylerinde zümre öğretmenlerinin birlikte geliştirdikleri ölçme araçlarının kullanılması gerekir

Ölçme Araçlarının Puanlanmasında Sorunlar, Öneriler

- **Mevcut ölçme araçlarında, tüm ölçüt davranışların eşit ağırlıklı olduğu kabul edilmektedir.**
- Bir performansın ortaya konmasında alt ölçüt davranışların eşit ağırlıkta olması mümkün değildir.
- Görgül çalışmayla (regresyon, vb.), performansın alt ölçütlerinin ağırlıklarının belirlenmesi ve puanlamanın bu ağırlıklar dikkate alınarak yapılması gerekir.

Ölçme değerlendirmenin eksik kalan yanları, öneriler

- Öğrencinin öğretmeni değerlendirmesi
- Velinin öğrenciyi değerlendirmesi
- Velinin öğretmeni değerlendirmesi

???

Bu konuda gerekli eğitim çalışmalarının yapılması, ölçme değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, mevcut ölçme değerlendirme araçlarından yararlanılması gerekir

Kazanımlarla ilgili sorunlar, öneriler

Kazanım: Öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir.

Tipik davranışların ölçülmesi ve değerlendirilmesi ??

(okula, derse, öğretmene ilişkin tutumlar; ilgiler; kişilik özellikleri –sorumluluk, benlik algısı, vb.)

Mevcut karnelerle ilgili sorunlar, öneriler

Türkçe=85 (veya 4) puan ne anlama gelir?

Türkçe dersinde öğrencilerin sahip olması gereken çok çeşitli beceriler (okuduğunu anlama, dinleme, konuşma, yazma vb.) vardır. Tüm becerilerin tek bir puanla ifade edilmesi alt becerilerin bu puanla temsilini ortadan kaldırmaktadır.

Karnelerin bu becerilere uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekir.